

Tomislav Rupčić

Bojan Matković

Damir Štimac

Saša Rodić

Siniša Popsek

Davor Pavlović

ORIJENTACIJA UČENIKA PREMA INDIVIDUALIZACIJI NASTAVE IZ TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE

1. UVOD

Glavni cilj u ovom istraživanju bio je utvrditi orijentaciju učenika srednjih škola prema individualizaciji nastave iz tjelesne i zdravstvene kulture u odnosu na dosadašnji model propisan nastavnim planom i programom.

Pretpostavlja se da će učenici u velikoj mjeri radije odabrati model nastave koji će im omogućiti da svojevolumno odaberu sportske aktivnosti iz kojih će tijekom trogodišnjeg, odnosno četverogodišnjeg srednjoškolskog školovanja savladati osnove tehnike i taktike te ujedno sudjelovati u različitim oblicima natjecanja u odnosu na model nastave koji će im biti djelomično „nametnut“ (Matković, Simović, Rupčić, 2010). Dosadašnja istraživanja u srednjim školama u pogledu odnosa učenika prema trenutnom modelu nastave tjelesne i zdravstvene kulture nisu pokazala toliko negativan učinak, međutim, svakako idu u smjeru da je potrebno unaprijediti kvalitetu nastave, odnosno plana i programa (Kosinac i Banović, 2005; Knjaz i suradnici, 2008).

2. METODE ISTRAŽIVANJA

2.1. Uzorak ispitanika

Ovo istraživanje provedeno je na uzorku od 500 učenika trećih (3) i četvrtih (4) razreda srednjih škola s područja Republike Hrvatske. Obuhvaćeni su gradovi Zagreb, Jastrebarsko, Kutina i Zaprešić.

2.2. Uzorak varijabli

Istraživanje je provedeno na temelju anketnog upitnika koji je bio sačinjen od 8 pitanja (čestice). Upitnik je bio sastavljen s ciljem utvrđivanja orijentacije učenika prema individualizaciji nastave iz tjelesne i zdravstvene kulture.

2.3. Metode obrade podataka

Za potrebe obrade prikupljenih podataka u ovom istraživanju korištena je deskriptivna statistika, a podaci su obrađeni primjenom statističkog programa STATISTICA ver. 9.0.

3. REZULTATI I DISKUSIJA

Tablica 1. Postotak dobivenih odgovora u pitanju: „Bavite li se sportom?“

Bavite li se sportom?	DA	NE
postoci	39,02	60,97

Na pitanje „Bavite li se sportom?“ samo 39,02% učenika odgovorilo je potvrdno, dok je 60,97% učenika odgovorilo da se u slobodno vrijeme ne bave sportom.

Tablica 2. Individualizacija nastave tjelesne i zdravstvene kulture

Biste li željeli da se nastava tjelesne i zdravstvene kulture u Vašoj školi provodi po modelu „ DVA SPORTA TIJEKOM SREDNJE ŠKOLE “, odnosno da umjesto dosadašnjeg modela nastave pri upisu prvog razreda srednje škole odaberete dva sporta (npr. košarka i atletika) od nekoliko ponuđenih te tijekom srednjoškolskog obrazovanja svladavate osnove tehnike i taktike navedenih sportova te sudjelujete u natjecanjima iz odabranih sportova	DA	NE
	83,23	16,77

Iz dobivenih rezultata u tablici 2 vidljivo je da je većina učenika zainteresirana za predloženi model nastave iz tjelesne i zdravstvene kulture, odnosno njih 83,23%, dok se samo njih 16,77% izjasnilo negativno prema predloženom modelu.

U tablici 3 prikazani su rezultati orijentacije učenika prema određenom sadržaju (sportu) propisanom nastavnim planom i programom iz tjelesne i zdravstvene kulture za srednje škole. Orijehtacija učenika bila je najviše usmjerena prema sportskim igrama, odnosno 47,26% učenika bi odabralo košarku, nogomet, odbojku ili rukomet, a zatim slijede borilačke vještine (14,49), ritmičko-sportska gimnastika(ž)/sportska gimnastika(m) (14,67%), badminton (13,22%), atletika (5,25%) i ples (5,07%).

Tablica 3. Orijentacija učenika prema određenim sportovima iz nastavnog plana i programa za srednje škole

Popis sportova	Postoci
Atletika	5,25
Ples	5,07
Ritmičko-sportska gimnastika (Ž) Sportska gimnastika (M)	14,67
Nogomet	16,48
Košarka	7,78
Rukomet	11,05
Odbojka	11,95
Badminton	13,22
Borilačke vještine (Judo, Karate, Hrvanje, itd..)	14,49

Tablica 4. Želja učenika za uključenje i nekih drugih sportova i sportskih aktivnost

pitanje:	DA	NE
Biste li željeli da se u mogućnost odabira „uključuje“ i neki drugi sportovi i sportske aktivnosti koji ovdje nisu navedeni?	73,34	26,66

Tablica 5. Orijentacija učenika prema nekim drugim sportovima i sportskim aktivnostima

Popis sportova	Postoci
Tenis	19,07
Plivanje	25,43
Aerobika	12,13
Streljaštvo	13,00
Veslanje	4,33
Biciklizam	11,84
Stolni tenis	9,24
Orijentacijsko trčanje	4,91

Na pitanje „Biste li željeli da se u mogućnost odabira „uključuje“ i neki drugi sportovi i sportske aktivnosti koji nisu propisani nastavnim planom i programom za srednje škole njih 73,34% izjasnilo se pozitivno, dok 26,66% učenika je odgovorilo negativno. Od predloženih sadržaja (sportova) najviše učenika se opredijelilo za plivanje (25,43%) i tenis (19,07%), dok su se u nešto manjoj mjeri opredijelili za

streljaštvo (13,00%), aerobiku (12,13%), biciklizam (11,84%), stolni tenis (9,24%), orijentacijsko trčanje (4,91%) i veslanje (4,33%).

Tablica 6. Orijentacija učenika prema teorijskim informacijama

pitanje:	DA	NE
Biste li željeli biti upoznati s osnovnim teorijskim informacijama iz područja povijesti odabranih sportova kroz predavanja, posjete sportskim muzejima, itd...	46,69	53,31

Tablica 7. Orijentacija učenika prema sportskim događajima

pitanje:	DA	NE
Biste li željeli u sklopu nastave tjelesne i zdravstvene kulture posjetiti neki sportski događaj, utakmicu iz sporta koji ste odabrali?	88,11	11,89

Tablica 8. Mišljenje učenika o redovitijem pohađanju nastave tjelesne i zdravstvene kulture po navedenom programu

pitanje:	DA	NE
Smatrate li da bi takav oblik nastave Vama bio zanimljiviji, odnosno da biste redovitije pohađali nastavu iz tjelesne i zdravstvene kulture u odnosu na dosadašnji model	88,42	11,58

Prema podacima iz tablica 6 i 7 vidljivo je da je 46,69% učenika zainteresirano da u sklopu navedenog modela nastave iz tjelesne i zdravstvene kulture budu upoznati i s osnovnim teorijskim informacijama iz područja povijesti odabranih sportova kroz predavanja i posjete sportskim muzejima. Također, njih 88,11% pozitivno se izrazilo o posjećivanju sportskih događaja, odnosno utakmica iz sportova koje su odabrali.

Na pitanje smatraju li učenici da će s takvim oblikom nastave, gdje će svojevrijedno odabrati sadržaje (sportove), redovitije pohađati nastavu iz tjelesne i zdravstvene kulture, njih 88,142% izjasnilo se pozitivno.

4. ZAKLJUČAK

Na temelju dobivenih rezultata, kao i dosadašnjih istraživanja može se zaključiti da bi se u skorijoj budućnosti, a tamo gdje dopuštaju materijalno-organizacijski uvjeti rada, trebalo pokušati organizirati nastavu po izboru učenika. Mišljenje autora je da bi se s takvim oblikom nastave, a na što upućuju i dobiveni rezultati u ovom istraživanju, unaprijedila njezina efikasnost, odnosno nastava po izboru svakako bi utjecala na veću motiviranost učenika i učenica, a što bi se u konačnici reflektiralo boljom radnom atmosferom, smanjenim brojem izostanaka sa nastave pa i efikasnijim ispunjenjem njezinih ciljeva i zadaća.

5. LITERATURA

1. Knjaz, D., Rupčić, T., Tvorek, A., Borčić, Lj., Borčić, M. (2008). Prilog analizi odnosa učenika prema nastavi i programu Tjelesne i zdravstvene kulture. U: Neljak, Boris (ur.). Zbornik radova 17. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske (str. 316-319). Zagreb : Hrvatski kineziološki savez
2. Kosinac, Z., Banović, I. (2005). Analiza praćenja izostanaka učenika srednjih škola s nastave tjelesne i zdravstvene kulture u Splitu. Život i škola, br. 14/2.
3. Matković, Bo, Simović, S., Rupčić, T. (2010). Košarka – kao jedini sadržaj nastave tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama, da ili ne? U: Neljak, Boris (ur.). Zbornik radova 19. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske (str. 508-511). Zagreb : Hrvatski kineziološki savez